

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11
The 11th STOU National Research Conference

การยอมรับการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
ในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

Adoption to Increase Efficiency and Reduce Costs in Oil Palm Production of Farmers
in Khlong Thom District, Krabi Province

มยุรี เดชพิชัย (Mayuri Detpichai)¹ บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)² เบนจามาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความรู้และแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร 2) ระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร 3) การยอมรับในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร และ 4) ระดับปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกร ประชากรในการวิจัยคือ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอคลองท่อม จำนวน 8,630 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาร์โร ยามาเน่ ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้จำนวน 200 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความรู้ของเกษตรกรภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแหล่งความรู้ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2) ระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการยอมรับนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความคิดเห็นในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก และยอมรับไปปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด 4) ระดับปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ ควรมีการประกันราคาปาล์มน้ำมัน

คำสำคัญ การเพิ่มประสิทธิภาพ การลดต้นทุน การผลิตปาล์มน้ำมัน

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช mayuree136@live.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Bumpen.Keo@stou.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yoobench@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study (1) level of knowledge and knowledge resources in increasing the efficiency and reducing the cost of production of oil palm of farmers. (2) level of motivation in increasing the efficiency and reducing the cost of production of oil palm of farmers. (3) the adoption in increasing efficiency and reducing the cost of oil palm production of farmers. (4) the level of problems and opinions about suggestions of farmers. The population of this research was 8,630 farmers who registered as oil palm production farmers with Khlong Thom agricultural extension district office in 2019. The sample size of 200 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.07 and simple random sampling method by lotto selection. Data was collected by conducting interview and was analyzed by using frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, ranking. The results of the research showed that (1) the level of knowledge, overall, was at the high level. Knowledge resources overall, was at the low level. (2) level of motivation in increasing the efficiency and reducing the cost of production of oil palm of farmers, overall, was at the high level. (3) The opinion in increasing efficiency of oil palm production, overall, was at the high level. The adoption overall, at the highest level. In regards to the about cost reduction in oil palm production, overall, was at the high level. The adoption in cost reduction, overall, was at the low level. (4) The level of problems in the efficiency increase and cost reduction for oil palm production, overall, was at the high level. For the key suggestion, it should have price guarantee for oil palm products.

Keywords: Efficiency increase, Cost reduction, Oil palm production

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

บทนำ

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะใน 5 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต ตรัง และระนอง นับว่าเป็นแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันและแหล่งอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย (ธีระพงศ์ จันทรมิณ , 2561) โดยจังหวัดกระบี่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นอันดับ 2 ของประเทศไทย รองจาก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวประมาณ 1,113,296 ไร่ เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันของประเทศไทย และเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัด ซึ่งมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันกระจายอยู่ทุกอำเภอ (สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่, 2563)

อำเภอคลองท่อม เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดกระบี่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดของจังหวัดกระบี่ โดยมีเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 8,630 ครัวเรือน และมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 175,774.91 ไร่ (สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม, 2563) ซึ่งปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีความเกี่ยวข้องกับครอบครัวเกษตรกรจำนวนมากเมื่อเกิดการผันผวนของราคาตลาดปาล์มน้ำมัน ย่อมส่งผลกระทบต่อรายได้ของครอบครัวเกษตรกรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการผลิตจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันยังคงมีรายได้ ในสถานการณ์ที่ราคาปาล์มน้ำมันตกต่ำและไม่สามารถควบคุมได้ แต่เนื่องจากการผลิตปาล์มน้ำมันยังมีผลผลิตต่อไร่ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ประสบปัญหาด้านการเพิ่มผลผลิต และยังมีความรู้บางประเด็นเกี่ยวกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่คลาดเคลื่อน แต่หากมีการส่งเสริมและทำให้เกษตรกรยอมรับการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่ที่สูงขึ้น ค่าใช้จ่ายที่ลดลง และส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ดังนั้นจากเหตุผลข้างต้น จึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาการยอมรับการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เพื่อที่จะนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้กับเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสามารถนำไปวางแผนเพื่อส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันให้มีประสิทธิภาพและสามารถลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และพื้นที่ข้างเคียงหรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้และแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาการยอมรับในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม ปี 2562 จำนวน 8,630 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาร์โร ยามาเน่ ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้จำนวน 200 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก จัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยมีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และการผลิตปาล์มน้ำมัน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ตอนที่ 2 ระดับความรู้และแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ตอนที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ตอนที่ 4 การยอมรับในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ตอนที่ 5 ระดับปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ทดสอบค่าความตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.98 และหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยทดสอบกับเกษตรกร จำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำผลการสัมภาษณ์ไปทดสอบหาค่าความเที่ยง (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha ตามวิธีของ Cronbach) โดยทดสอบในประเด็นแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน การยอมรับในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ระดับปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.912 มีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งเป็นเกณฑ์ยอมรับได้ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับ

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และ การผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี อายุเฉลี่ย 50.08 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.81 คน เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 15.92 ปี เกษตรกรเกินครึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. มีค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 5,207.72 บาท/ครั้ง และมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมดเฉลี่ย 26.41 ไร่ และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจัดบันทึกบัญชีฟาร์ม

2. ระดับความรู้และแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

2.1 ระดับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตอบถูกต้องเฉลี่ย 15.74 ข้อ) จาก 20 ข้อ เมื่อพิจารณาจากผู้ตอบคำถาม พบว่า คำถามความรู้ที่มีผู้ตอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเลือกซื้อต้นกล้าปาล์มจากแปลงเพาะที่ได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร การบันทึกข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะทำให้ทราบถึงต้นทุน และผลตอบแทน และการให้ปุ๋ยควรมีการประเมินธาตุอาหารในดินและใบก่อนเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต ตามลำดับ ส่วนความรู้ที่เกษตรกรมีความรู้ที่น้อยที่สุด ได้แก่ ความลาดเอียงของพื้นที่ไม่เกิน 12 % เหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ปาล์มน้ำมันอายุ 2 ปี ควรตัดช่อดอกทิ้ง และพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันควรมีระยะทางห่างจากโรงงานสกัดไม่เกิน 120 กิโลเมตร ตามลำดับ

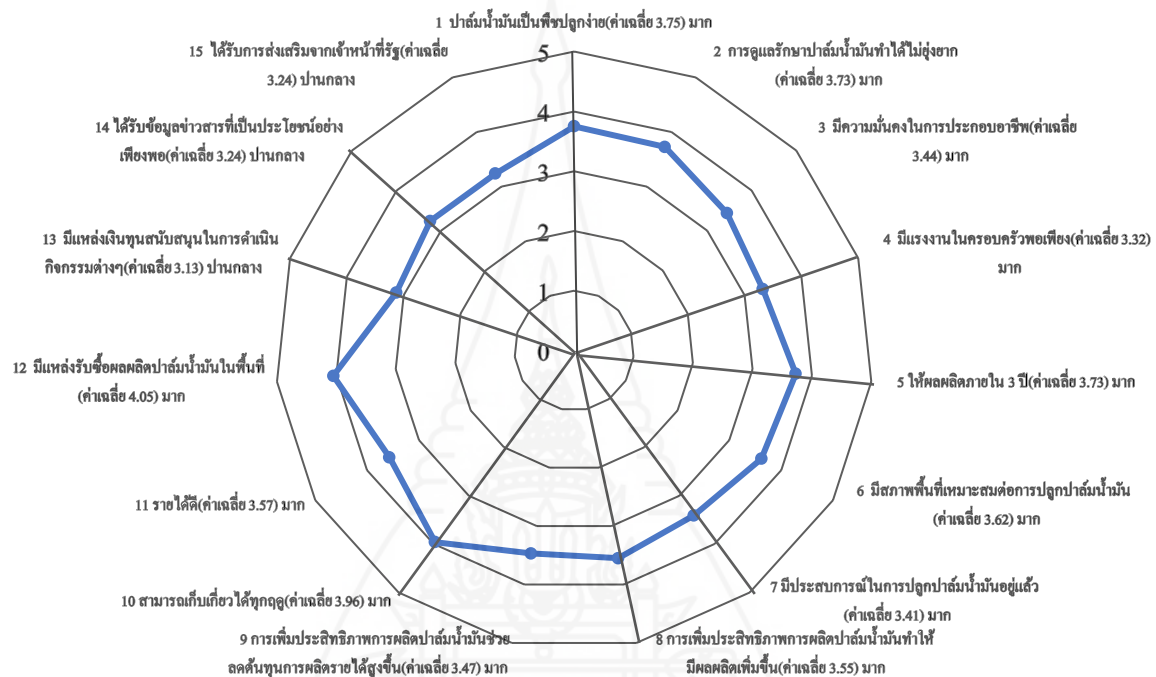
2.2 แหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.51) ซึ่งแหล่งความรู้ที่เกษตรกรเข้าถึงความรู้เป็นอันดับหนึ่ง คือ สื่อออนไลน์ รองลงมา คือ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน ตามลำดับ

3. ระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมระดับแรงจูงใจของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) แต่เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันระดับมาก มี 11 ประเด็น จาก 15 ประเด็น ซึ่งประเด็นการมีแหล่งรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่เป็นแรงจูงใจอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ สามารถเก็บเกี่ยวได้ทุกฤดู และปาล์มน้ำมันเป็นพืชปลูกง่ายตามลำดับ ดังภาพที่ 1

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ภาพที่ 2 ระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

4. ความคิดเห็นและการยอมรับปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

4.1 ความคิดเห็นและการปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ความคิดเห็นในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) ซึ่งเห็นด้วยกับประเด็นการเก็บเกี่ยว และการขนส่ง เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ การปลูกปาล์มน้ำมัน พันธุ์ปาล์มน้ำมัน การดูแลรักษา และพื้นที่ปลูก ตามลำดับ

การยอมรับโดยปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมการยอมรับโดยปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (ปฏิบัติเฉลี่ย 32.68 ข้อ) ซึ่งประเด็นการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มที่สุกพอดีหรือทะลายปาล์มที่ผลเริ่มร่วงลงพื้นประมาณ 3-10 ผล เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เลือกต้นกล้าพันธุ์ที่สมบูรณ์ไม่มีลักษณะผิดปกติ ตัดแต่งทางใบ ปาล์มน้ำมันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเก็บผลปาล์มที่ร่วงลงบนพื้นให้หมด ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

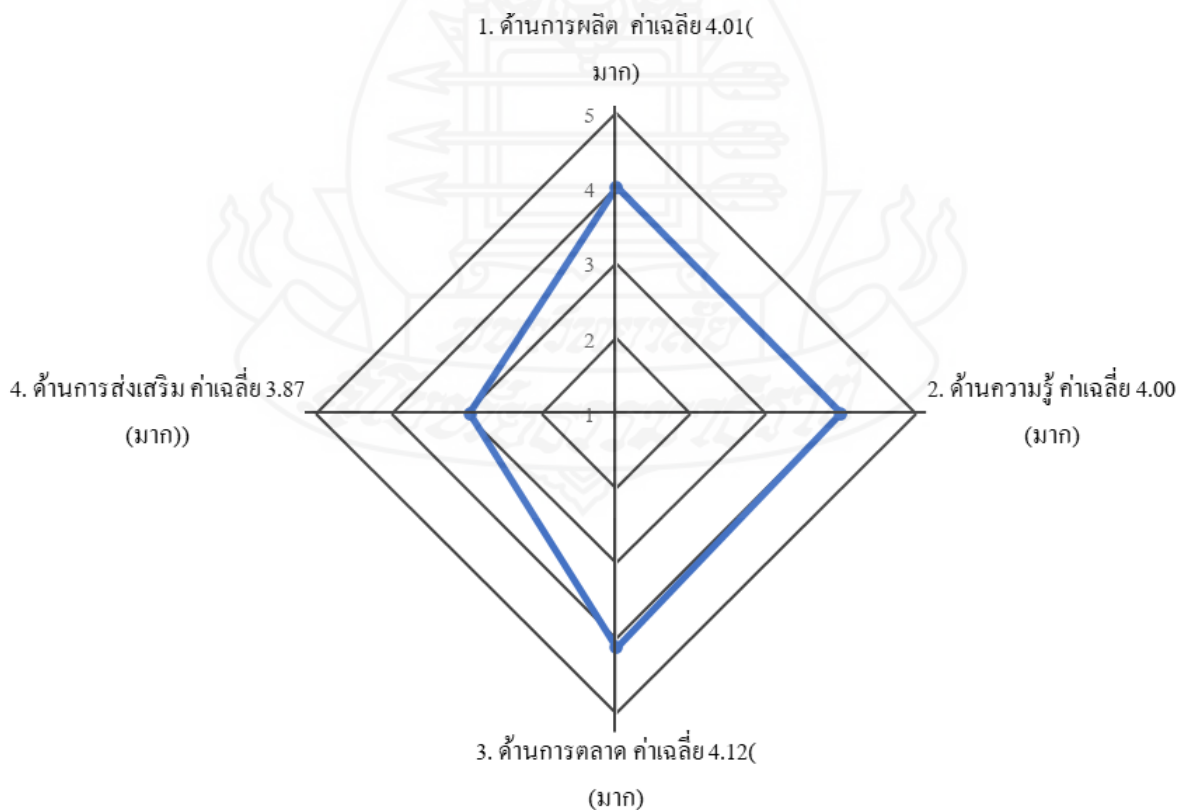
4.2 ความคิดเห็นและการปฏิบัติในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ความคิดเห็นในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) ซึ่งเห็นด้วยกับประเด็นการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ การวิเคราะห์ดิน และไถก่อนใส่ปุ๋ย มีการจดบันทึก ใช้ปุ๋ยสั่งตัดแทนปุ๋ยสูตรสำเร็จ และ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองตามลำดับ

การยอมรับโดยปฏิบัติในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมการยอมรับโดยปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ปฏิบัติเฉลี่ย 2.35 ข้อ) ซึ่งประเด็นการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ การใช้ปุ๋ยสั่งตัดแทนปุ๋ยสูตรสำเร็จ การวิเคราะห์ดิน และไถก่อนใส่ปุ๋ย ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง และมีการจดบันทึก ตามลำดับ

5. ระดับปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

5.1 ระดับปัญหาในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.94) ซึ่งปัญหาด้านการตลาดอยู่ในอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านความรู้ และปัญหาด้านการส่งเสริม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นราคาผลผลิตไม่แน่นอน เป็นปัญหาระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นโยบายภาครัฐไม่ชัดเจนในการพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง และข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดมีน้อย ตามลำดับ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ระดับปัญหาในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่เกษตรกรมีความคิดเห็น เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) ซึ่งข้อเสนอแนะด้านการตลาดอยู่ในอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านความรู้ ด้านการผลิต และด้านการส่งเสริม ตามลำดับ โดยเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะควรมีการประกันราคาปาล์มน้ำมันมากที่สุด รองลงมา คือ ควรจัดตั้งสหกรณ์ หรือรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง ภาครัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ควรสนับสนุนข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และควรมีการตรวจสอบจุกذبซื้อ (ลานเท) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจและการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 32.0) สอดคล้องกับการศึกษาของประรัชดาวรรณ ไชยสงคราม และกอบชัย วรพิมพ์งษ์ (2562, น. 555) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 40.70 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี อาจเป็นเพราะอำเภอคลองท่อมมีเกษตรกรในวัยผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่วัยแรงงานลดลง (สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม, 2563) เกษตรกรร้อยละ 43.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของประรัชดาวรรณ ไชยสงคราม และกอบชัย วรพิมพ์งษ์ (2562, น. 555) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 68.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.81 คน สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร สุตนาท (2560, น.43) พบว่าเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน เกษตรกร ร้อยละ 24.0 เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 15.92 ปี อาจเป็นเพราะว่าอำเภอคลองท่อมเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรคือการปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด (สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม, 2563)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเกินครึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. อาจเป็นเพราะว่า ธ.ก.ส. มีหน้าที่หลักในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือ ทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ การเกษตร (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2564)

สภาพทางเศรษฐกิจและการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 5,207.72 บาท/ครั้ง อาจเป็นเพราะว่าพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอคลองท่อม เฉลี่ย 26.41 ไร่ จึงต้องมีการจ้างแรงงานเกิดขึ้น เกษตรกรร้อยละ 26.50 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันระหว่าง 11-20 ไร่ สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร สุตนาท (2560, น.43) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด เฉลี่ย 1-20 ไร่ เกษตรกรร้อยละ 66.5 ไม่มีการจดบันทึกบัญชีฟาร์ม สอดคล้องกับการศึกษาของสุธัญญา ทองรักษ์ และคณะ (2561, น. 185-199) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจดบันทึก อาจมีสาเหตุมาจาก ปัญหาด้านสายตา อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ ไม่มีเวลาบันทึกบัญชี เกิดความเบื่อหน่ายในการบันทึกบัญชี ละเลยไม่ใส่ใจในการบันทึกบัญชี (อังคณา ประเสริฐศรี และคณะ, 2557)

2. ระดับความรู้และแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แต่เกษตรกรเข้าถึงแหล่งความรู้จากสื่อออนไลน์มากที่สุด อาจเนื่องจากเป็นช่องทางที่เพิ่มความสะดวกในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งใช้ชี้แจงแก้ไขความเข้าใจผิดเกี่ยวกับองค์กร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

เพราะมีความสะดวกสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้าง และครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ ในระยะเวลาที่รวดเร็ว ปรากฏให้เห็นได้ทั้งข้อความเสี่ยง ภาพ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว (อิทธิพล จันทรรัตน์กุล และคณะ, 2564, น. 228)

3. ระดับแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ผลการวิจัย พบว่า ระดับแรงจูงใจของเกษตรกรภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นการมีแหล่งรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่มากที่สุด รองลงมา คือ สามารถเก็บเกี่ยวได้ทุกฤดู และปาล์มน้ำมันเป็นพืชปลูกง่าย ตามลำดับ อาจเนื่องจากการมีแหล่งรับซื้อในพื้นที่ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการขนส่ง และทำให้ผลผลิตมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง ได้ราคาดี (ธีระพงศ์ จันทรนิยม, 2561)

4. ความคิดเห็นและการยอมรับในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

4.1 ความคิดเห็นและการยอมรับปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ความคิดเห็นในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก ซึ่งด้านการเก็บเกี่ยว และการขนส่ง อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะเกษตรกรมีความรู้เรื่องการกำหนดคุณภาพผลผลิตปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของโรงงาน ซึ่งจะส่งผลทำให้เกษตรกรขายปาล์มน้ำมันได้ในราคาสูงขึ้นในอีกระดับหนึ่ง

การยอมรับในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มที่สุกพอดีหรือทะลายปาล์มที่ผลเริ่มร่วงลงพื้นประมาณ 3-10 ผล อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องจากเมื่อเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มที่สุกพอดีหรือทะลายปาล์มที่ผลเริ่มร่วงลงพื้นประมาณ 3-10 ผลจะทำให้มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง ราคาจะสูงตาม (ธีระพงศ์ จันทรนิยม, 2561)

4.2 ความคิดเห็นและการยอมรับในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ความคิดเห็นในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก ซึ่งประเด็นการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรเล็งเห็นถึงความสำคัญของต้นทุนที่ลดลง เนื่องจากการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ดิน และใบก่อนการใส่ปุ๋ย การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การใช้ปุ๋ยสั่งตัดแทนปุ๋ยสูตรสำเร็จ การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ และการจดบันทึก (ธีระพงศ์ จันทรนิยม, 2561)

การยอมรับในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรยอมรับในระดับน้อยที่สุด ซึ่งประเด็นการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเกิดจากเมื่อมีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ต้นทุนการใช้ปุ๋ยลดลง (ธีระพงศ์ จันทรนิยม, 2561)

5. ระดับปัญหา และความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

5.1 ระดับปัญหาในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

โดยภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัญหาด้านการตลาดอยู่ในระดับมากที่สุด และปัญหาที่สำคัญ คือ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน อาจเป็นเพราะว่าเมื่อราคาผลผลิตไม่แน่นอนจะส่งผลถึงรายได้ที่ไม่แน่นอนของเกษตรกรเช่นกัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2558, น.1)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันของ

เกษตรกร

โดยภาพรวมความเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อเสนอแนะด้านการตลาดอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรมีการประกันราคาปาล์มน้ำมัน อาจเป็นเพราะเกษตรกรต้องการความมั่นใจ และมีรายได้ที่แน่นอน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2558, น.1)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

1.1.1 เกษตรกรที่สูงวัยควรมีการวางแผนที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้กับสมาชิกครัวเรือน และคนรุ่นใหม่มาเรียนรู้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน

1.1.2 เกษตรกรควรมีการจัดบันทึกหรือจัดทำบัญชีเพราะจะทำให้เกษตรกรทราบถึงต้นทุนที่แท้จริง และรายได้ของตนเอง

1.1.3 เกษตรกรควรหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูล และความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน

1.1.4 เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน และใบของปาล์มน้ำมันก่อนรอบการใส่ปุ๋ย เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน

1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1.1.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดทำสื่อออนไลน์ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่จะให้เกษตรกรเข้าถึงได้ง่ายสะดวกและรวดเร็ว

1.1.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดหาความรู้ และแหล่งความรู้ที่เหมาะสม พร้อมกับสร้างแรงจูงใจทำให้เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของการจัดบันทึก การจัดทำบัญชี และทำให้เกษตรกรจัดทำบัญชีต่อไป

1.1.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรถ่ายทอดความรู้การเก็บตัวอย่างดินและใบปาล์มน้ำมันเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันอีกทางหนึ่ง

1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายสนับสนุนการจัดทำสื่อออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เช่น เพจเฟซบุ๊ก แอปพลิเคชัน ไลน์ ยูทูบ เป็นต้น

1.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประกันราคาปาล์มน้ำมัน และสนับสนุนการขายผลผลิตตามชั้น

คุณภาพ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

1.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำมาตรฐานจุดรับซื้อ (ลานเท) ปาล์มน้ำมันเพื่อเป็นการตรวจสอบจุดรับซื้อ (ลานเท)

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการเข้าถึงแหล่งความรู้จากสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาสื่อที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ และการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน และได้สื่อที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงลึกในประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงลึกในการลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน และการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2558). โครงการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันแบบครบวงจร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2563).ความยั่งยืน รายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน ปี 2563 (ฉบับย่อ)

ปรับปรุง 2021-08-30. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.baac.or.th>

ธีระพงศ์ จันทรมิณ. (2561). คู่มือเกษตรกรการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ. คณะทรัพยากรธรรมชาติ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. พิมพ์ครั้งที่ 3

เบญจพร สุนทาค. (2560). ศึกษาการจัดการการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่.(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ).มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ประรัชดาพรรณ ไชยสงคราม และกอบชัย วรพิมพ์.(2562) . ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันตามหลักสูตรอบรมการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอละงู จังหวัดสตูล.วารสารเกษตรพระจอมเกล้า 2562 : 37 (3) : 552 - 558

สุธัญญา ทองรักษ์, สิริรัตน์ เกียรติปฐมชัย, และ ธีระพงศ์ จันทรมิณ . (2561). การพัฒนาเกษตรกร รายย่อยแบบมีส่วนร่วมในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเทพพิทักษ์ปาล์ม จังหวัดตรัง. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่. 10 (3), 185-199

สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่. (2563). การผลิตปาล์มน้ำมัน. สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่, จังหวัดกระบี่

สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม. (2563). แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอคลองท่อม. สำนักงานเกษตรอำเภอคลองท่อม, จังหวัดกระบี่

อังคณา ประเสริฐศรี ธนาวุฒิ พิมพ์กี และกาญจนา ผลาผล. (2557). ความรู้ความเข้าใจในการทำบัญชีครัวเรือน : กรณีศึกษาเกษตรกร ในเขตอำเภอคีรีขันธ์ จังหวัดจันทบุรี. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.

อิทธิพล จันทรรัตนกุล และคณะ. (2564). บทบาทของหน่วยงานภาครัฐต่อการใช้อินเทอร์เน็ต. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ - 222 - ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) 2564.